

EXPUNERE DE MOTIVE

I. PREAMBUL

Rațiunea reglementării. Prezenta propunere legislativă are ca obiect completarea art. 143 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, în continuare „**Legea nr. 198/2023**” în sensul clarificării regimului juridic al finanțării învățământului preuniversitar special particular, în acord cu viziunea prevăzută inclusiv în Legea educației naționale nr. 1/2011, abrogată la data de 03 septembrie 2023, în continuare „**Legea nr. 1/2011**”.

Cu titlu preliminar, arătăm faptul că, deși învățământul preuniversitar special devine o formă de învățământ promovată de actualul context normativ ca formă de sprijin a beneficiarilor primari care au cerințe educaționale speciale (CES), **unitățile de învățământ preuniversitar special nu se bucură de o reglementare clară și coerentă din perspectiva asigurării finanțării.**

Atragem, astfel atenția cu privire la următoarele:

- Articolul 3 din **Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți”** prevede următoarele: *Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de persoane deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ.*
- Art. 50 din **Constituția României**, republicată, prevede următoarele: *Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de prevenire, de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare a handicapaților, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.*

Astfel, se desprinde concluzia că scopul învățământului special este de a asigura educația copiilor cu deficiențe sau cu dificultăți de învățare, de a remedia dificultățile pe care aceștia le întâmpină și de a asigura integrarea lor socio-profesională. Educația copiilor cu nevoi speciale trebuie să răspundă nevoilor lor de dezvoltare. De asemenea, învățământul special trebuie să

asigure o evaluare adecvată a potențialului de dezvoltare și de învățare al acestor copii și ar trebui să asigure reabilitarea, recuperarea și compensarea deficiențelor lor.

II. DIAGNOZĂ

Situația învățământului special. Învățământul special reprezintă o formă de învățământ specifică ce vine în sprijinul beneficiarilor primari cu CES în scopul asigurării accesului la educație, într-un context adaptat nevoilor de sprijin ale acestora.

Din această perspectivă, actuala Lege nr. 198/2023 prevede la art. 68 alin. (6) următoarele:

Învățământul special și special integrat reprezintă o formă de instruire școlară diferențiată, adaptată, precum și o formă de asistență educațională, socială și medicală complexă, destinată persoanelor cu CES. Învățământul special integrat se organizează în învățământul de masă, prin cuprinderea fiecărui preșcolar și elev cu CES în grupe, clase sau formațiuni de studiu din învățământul de masă.

Mai departe, același act normativ statuează cu privire la sistemele de sprijin constituite din patru nivele care atrag incidența unei anumite forme de școlarizare a beneficiarilor primari cu CES: (i) în învățământul de masă, (ii) în grupe/clase speciale, (iii) în unități de învățământ preuniversitar special, (iv) în cadrul „Școlii din spital” sau prin școlarizarea la domiciliu.

Finanțarea unităților de învățământ preuniversitar special. În ceea ce privește finanțarea unităților de învățământ preuniversitar special de stat sau particular, disp. art. 143 alin. (2) și (3) prevăd următoarele:

(2) **Finanțarea** unităților de învățământ special, a claselor de învățământ special, a elevilor din învățământul special se asigură:

a) din bugetul Ministerului Educației, pentru cheltuielile cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora;

b) din bugetele locale ale județelor și ale sectoarelor municipiului București și din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale județelor și ale sectoarelor municipiului București, indiferent de locul de domiciliu al copiilor, pentru cheltuielile necesare asigurării condițiilor desfășurării unui proces educațional de calitate.

(3) Finanțarea unităților de învățământ special de stat sau particular și confesional, a claselor de învățământ special și a elevilor din învățământul special de stat sau particular și confesional, integrați în învățământul de masă, se realizează pe baza contractului de management educațional, încheiat de director cu directorul general al DJIP/DMBIP, pentru finanțarea primită din bugetul Ministerului Educației, și a contractului de management încheiat de directorul unității de învățământ preuniversitar cu ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale ale județelor și ale sectoarelor municipiului București pentru finanțarea primită din bugetul acestora.

Astfel, se constată faptul că Legea nr. 198/2023 a reglementat finanțarea învățământului special în mod distinct și autonom față de finanțarea generală a învățământului preuniversitar, neexistând nicio prevedere care să conducă la concluzia că învățământului special i s-ar aplica același regim al finanțării de bază.

Această concluzie a fost expres prevăzută și de art. 110 alin. (4) din Legea nr. 1/2011 care prevedea următoarele:

Finanțarea învățământului special din unitățile de învățământ particular acreditate se asigură din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București, indiferent de locul de domiciliu al elevilor, prin contract managerial. Consiliile județene și ale sectoarelor municipiului București asigură finanțarea cheltuielilor salariale pentru cadrele didactice, didactice auxiliare și nedidactice încadrate în învățământul special particular acreditat în limitele cuantumului salarial al personalului angajat în unitățile de învățământ special de stat și în limitele de normare prevăzute de legislația în vigoare.

Ca atare, s-a plecat de la premisa că unitățile de învățământ special beneficiază de o acoperire totală a cheltuielilor suportate, în special în ceea ce privește cuantumul cheltuielilor salariale, statuându-se inclusiv faptul că și în cazul unităților de învățământ preuniversitar particular special, statul asigură finanțarea tuturor cheltuielilor în **limitele cuantumului salarial al personalului angajat în unitățile de învățământ special de stat.**

Astfel, dacă regula finanțării este determinată de principiul *finanțarea urmează elevul* prin raportare la mecanismul de determinare a finanțării de bază relativ la costul standard/antepreșcolar/preșcolar/elev, în cazul unităților de învățământ preuniversitar special **finanțarea publică acoperă toate cheltuielile, ținând cont de nevoia de sprijin suplimentar de care ar trebui să se bucure unitățile de învățământ preuniversitar special.**

Cu toate acestea, textul actual prevăzut la art. 143 din Legea nr. 198/2023, deși reprezintă o reglementare distinctă raportat la sistematizarea normelor juridice ce determină regimul finanțării publice în învățământ, **este ambiguu, nerezultând clar că acest tip de finanțare acoperă în integritate cheltuielile unităților de învățământ preuniversitar special particular.**

Situația unităților de învățământ preuniversitar special particular. Deși legea nu distinge între unitățile de învățământ special de stat și particular, în practică, s-a evidențiat următoarea situație: unitățile de învățământ speciale particulare nu primesc finanțare din partea autorităților competente pe motiv că legea nu este clară, existând astfel o **vădită discriminare ce se impune a fi eliminată.**

Cu titlu exemplificativ, urmare a demersurilor inițiate de către o unitate de învățământ preuniversitar special particular, prin Hotărârea nr. 4/11.01.2017 la dosarul nr. 514/2017,

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat că **neacordarea finanțării pentru învățământul particular special reprezintă discriminare și recomandă Guvernului României și Ministerului Educației ca în termen de 30 de zile să reglementeze situația.**

Mai mult, prin sentința civilă definitivă nr. 240/2018, nr. dosar 6483/108/2017 a Tribunalului Arad s-a dispus acordarea finanțării pentru o unitate de învățământ special particulară pentru anul 2017.

Astfel, ne propunem ca prin prezenta inițiativă legislativă să reglementăm expres faptul că și unitățile de învățământ preuniversitar special particular beneficiază de o finanțare care să acopere *in integrum* cheltuielile acestora, întocmai ca în cazul unităților de învățământ preuniversitar special de stat.

SOLUȚIA NORMATIVĂ PROPUȘĂ;

Prin raportare la cele amintite anterior, prezenta propunere legislativă are ca obiectiv **clarificarea faptului că finanțarea publică acordată către învățământul preuniversitar special particular acoperă toate cheltuielile salariale, păstrând limitele de salarizare prevăzute pentru personalul angajat în unitățile speciale de stat și limitele de normare a cadrelor didactice, didactice auxiliare și administrative în raport cu numărul de clase/elevi.**

III. IMPACT BUGETAR

Prezenta propunere legislativă nu ar trebui să aibă un impact bugetar, în măsura în care norma actuală prevăzută la art. 143 din Legea nr. 198/2023 ar fi interpretată în spiritul reglementării finanțării unităților de învățământ preuniversitar special particular.

Cu toate acestea, raportat la situația întâlnită în practică, estimarea impactului bugetar se ridică la 2.000.000 lei/an. Estimarea are în vedere cheltuiala salarială a unui număr de 22 de cadre didactice și 5 cadre didactice auxiliare și personal administrativ, angajat conform normativelor în vigoare, pentru a asista un număr 64 de elevi cu CES școlarizați în unități de învățământ special particular. Impactul bugetar a fost determinat prin raportare la **diferența** dintre cheltuielile salariale care ar trebui decontate de către stat, în limitele de salarizare din învățământul special de stat și finanțarea de bază alocată efectiv an de an.

IV. CONCLUZII

Prezenta propunere legislativă are rolul de a clarifica prevederile art. 143 din Legea nr. 198/2023, în scopul eliminării oricărei interpretări discriminatorii și nerezonabile în ceea ce privește finanțarea învățământului preuniversitar special particular.

122 Totodată, prezenta propunere legislativă reiterează grija pe care statul ar trebui să o acorde copiilor cu deficiențe severe, asigurând nu numai stimularea dezvoltării unităților de învățământ special, dar inclusiv sprijinirea nevoilor acestora în efortul depus de a oferi beneficiarilor primari o educație de calitate, incluzivă, adaptată nevoilor acestora.

*

Având în vedere aceste considerente, vă propunem spre dezbatere și aprobare prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Senator

Ștefan Pălărie

Tabel semnături

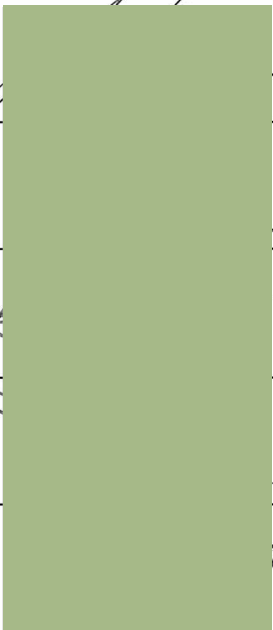
Lege pentru modificarea și completarea art. 143 din

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	DIMITRIU ALEXANDRU	USR	
2	GIMA GEORGE	USR	
3	Simona Ungureanu	USR	
4	BOTEZ MIHAIL - CĂTĂLIN	USR	
5	BERESU MONICA	USR	
6	ATANASIU CORINA	USR	
7	CRISTIAN BRIAXI	USR	

8	VABUVA ANUTIU	USR	
9	SENDROIU VLAD-IOAN	USA	
10	PLUJAR ANDREI GEORGE	USR	
11	STAN-ILIAN ISRAEL	USR	
12	STELIAN ION	USR	
13	LAZAR TEODOR	USR	
14	PRUNA CRISTINA	USR	
15	Morussi George	USR	
16	ADRIAN WIENER	USR	
17	DANIEL BLAGA	USR	
18	TANASA STEFAN	USR	
19	ORNA ELIA TIV	USR	
20	MIHAIL RIAN-NICOLAE	USR	

21. Rodanu Bogdan USR

21	GHIGIU ALEXANDRU MIMAI	PSD	
22	CASCAVAL DAN	PSD	
23	Cimpeanu Sorin	PNL	
24	Drucanu Vlad Florentin	PSD	
25	BOTA GHEORGHE	PNL	
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			
33			

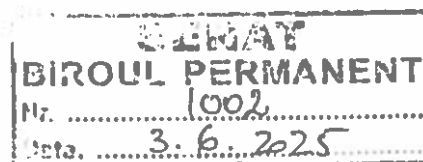
Tabel semnături

Lege pentru modificarea și completarea art. 143 din

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1	ANGHEL RĂZVAN - PAUL	USR	
2	ȘIOS CORDE OMBROREAN	USR	
3	ALIS VASILE CIPRIAN	USR	
4	GUINEA CRISTIAN	USR	
5	CIBU DEACONU RUXANDRA	USR	
6	PAUN ANA-CYNTHIA IOANA	USR	
7	OPRIMOLU HEDER	USR	

8	MINERU CĂTĂLIN-EMIL	USR	
9	VIOLETA ALEXANDRU	USR	
10	SPĂTARU SIMONA	USR	
11	NEGOI EUGEN ROMAN	USR	
12	Stefanache Gheorghe	USR	
13	DARĂU AMBROSIE-IRINEU	USR	
14	ECHERT ADRIAN	USA	
15			
16			
17			
18			
19			
20			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

Către Biroul Permanent al Senatului

Monica Anisie, senator ales în circumscripția nr. 42 București, prin prezenta vă rog să aprobați solicitarea mea de a deveni coinițiator al următoarei propuneri legislative:

➤ **L158/2025 - Propunere legislativă pentru completarea art. 143 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.**

Data

3.06.2025

Senator

Monica Anisie

